

KIRKON KOULUTUSKESKUS Vuosikertomus 2019

1 TOIMINTA-AJATUS JA VISIO 2020

Kirkon koulutuskeskus (KK) palvelee seurakuntia järjestämällä ja koordinoimalla henkilöstökoulutusta sekä osallistumalla kirkon alan koulutuksen kehittämiseen. Tavoitteena on, että Kirkon koulutuskeskus tunnetaan korkeatasoisena koulutus- ja kehittämisyksikkönä, jossa

- vahvistamme hengellistä elämää ja uskomme kirkon työhön,
- mahdollistamme moniammatillisia kohtaamisia,
- inspiroimme,
- opimme yhdessä ja
- toimimme verkostoissa.

Visiota avataan laajemmin Kirkon koulutuskeskuksen koulutusajattelua kuvaavassa dokumentissa (löytyy evl.fi/plus -sivuston Koulutus ja työelämä osiosta).

2 KIRKON KOULUTUSKESKUKSEN PYSYVÄT TEHTÄVÄT JA VASTUUALUEET

Tehtävät voidaan jakaa neljään kokonaisuuteen, joista kaksi ensimmäistä ovat keskeisimmät.

1. Kirkon koulutuskeskus **järjestää erityisasiantuntemusta edellyttävää henkilöstökoulutusta**. Henkilöstökoulutuksen ja sen koordinoinnin tavoitteena on tukea henkilöstön ammatillista osaamista vastaamaan kehittyvää kirkon ja seurakuntien työtä. **Kirkon henkilöstökoulutuksen koordinoijana** Kirkon koulutuskeskus (1) vahvistaa jatkuvaa ja suunnitelmallista henkilöstön kehittämistä seurakunnissa, (2) selvittää seurakuntien ja kirkon henkilöstön koulutustarpeita sekä arvioi saatujen tietojen perusteella koulutustarjontaa ja toteutuneita koulutuksia, (3) kehittää vastuullaan olevien koulutusten opetussuunnitelmia ja toteutusmalleja, (4) laatii yhteistyösopimuksia kouluttavien laitosten ja järjestöjen kanssa (JärKi- ja Kiko-sopimukset) sekä (5) toimittaa ja julkaisee vuosittain Kirkon henkilöstökoulutuskalenterin. Henkilöstön koulutuksen ja kehittämisen keskeinen yhteistyöfoorumi on KK:n johdolla kokoontuva yhteistyöneuvottelu hiippakuntien kanssa (ns. dekaanikokous).

Koulutuskeskuksen koulutustoiminnan tehtäväalueita ovat:

- pastoraalitutkinnot
- raamattuteologia ja raamattutyö
- jumalanpalvelus
- kirkkomusiikki
- diakonia- ja yhteiskuntatyö
- kasvatus
- sielunhoito
- työnohjaus ja muu ohjaajakoulutus
- johtaminen, talous ja hallinto
- konsulttivalmennus.

Oman koulutustoimintansa ohella KK järjestää yhteistyössä muiden koulutuspalvelujen tuottajien kanssa koulutusta mm. seuraavilla tehtäväalueilla:

- viestintä
- kirkon kansainvälisen työn koulutus.

2. Kirkon koulutuskeskus koordinoi Kirkkohallituksen **koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa** sekä ennakoii kirkon tehtäviin kelpoistavien tutkintojen osaamistarpeiden ja aloittajatavoitteiden muutoksia. Tavoitteena on mahdollistaa seurakuntien työn tarpeita vastaava, laadukas, kattava ja taloudellinen koulutus osana yhteiskunnan koulutusjärjestelmää. Koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa koordinoidaan KK:n johtamassa Ammatillisen koulutuksen ryhmässä (AKR), joka raportoi vuosittain eri koulutusalojen kysymyksistä kirkkohallitukselle ja piispainkokoukselle.
3. KK:n työntekijät toimivat monissa kirkon erityistehtävissä **asiantuntijoina**, kehittäjinä ja konsultteina. Nämä tehtävät voivat olla seurakunnallisia, hiippakunnallisia tai kokonaiskirkollisia. Työntekijät toimivat Suomen ev.-lut. kirkon edustajina oman alansa kansallisissa (esimerkiksi OKM tai OPH) ja kansainvälisissä toimikunnissa, työryhmissä ja verkostoissa.
4. Neljäs tehtäväalue on **kokous- ja majoitustoiminta**. Jossa huolehditaan mm. koulutusten edellyttämästä majoitustoiminnasta, kokouksista, neuvottelupäivistä sekä konferensseista jne.

Vuoden 2019 suunnittelussa todetut keskeiset haasteet, tulevaisuuden näkymät ja toimenpiteiden arviointi

Koulutustoiminta edellyttää jatkuvaa tulevaisuuden ennakkointia, koulutustarpeiden selvittämistä ja oman toiminnan arviointia sekä koulutustarjonnan ja sisältöjen kehittämistä seurakuntien tarpeita vastaavaksi. Vuoden 2019 suunnittelussa keskeisinä henkilöstökoulutuksen kehittämisteemoina pidettiin kirkon työntekijän hengellisen identiteetin vahvistamista, työhyvinvoinnin tukemista sekä valmiutta toimia erilaisissa yhteisöissä ja kykyä edustaa luontevasti seurakuntaa / kirkkoa. Koulutustoiminnan sisällöllisiksi painopisteiksi asetettiin seurakuntalaisten kanssa tehtävän työn sekä missiologisen näkökulman vahvistaminen. Koulutusalojen kehittämisessä painopisteeksi asetettiin Kirkon johtamiskoulutuksen uudistaminen. Yksi merkittävä hanke on ollut henkilöstökoulutuskalenterin uudistaminen.

Arviointi: Koulutustoiminnasta saatu palaute on edelleen ollut korkealla tasolla ja vuoden 2020 koulutuksiin ilmoittauduttiin edelleen hyvin. Sisällölliseksi painopisteeksi asetettu tavoite vahvistaa toimintakulttuuria, jossa painopiste on seurakuntalaisten kanssa tehtävä työ, on edelleen näkynyt koulutustoiminnassa. Tavoite on selkeimmin näkynyt jumalanpalveluselämän koulutuksissa, mutta se on heijastunut

myös muuhun koulutustoimintaan. Sen sijaan missiologisen näkökulman vahvistuminen ei ole juuri näkynyt konkreettisissa koulutuksissa, mutta se on selkeästi vaikuttanut kirkon ammattien ydinosaamiskuvausten laadintaan.

Johtamiskoulutusten kehittämisprosessi, on jatkunut vuoden 2019 aikana. Toistaiseksi on uudistettu tai tarkistettu Kirjo I -tason koulutukset (Johtamisen perusteet ja Seurakuntatyön johtamisen tutkinto, päätökset piispainkokouksessa syksyllä 2019), kirkkoherroille ja talouspäälliköille suunniteltu uusi yhteinen koulutus (Kirjo II AB, suunnitelmat hyväksytty KK:n ja hiippakuntadekaanien yhteistyössä) sekä Johtajana kirkossa -koulutus (Kirjo II C/D ja Kirjo II Y-suunnitelmat on tarkistettu koulutuskeskuksessa). Parhaillaan työstetään Kirjo III- johtamiskoulutuksen suunnitelmaa (valmistunee vuoden 2020 aikana). Johtamisen erityiskoulutuksen kokonaisuunnitelma ei ole vielä valmistunut, mutta edellä olevat suunnitelmat tulevat olemaan sen osia / moduuleja.

Johtamiskoulutuksen sisällöllistä teemoista strategisen vuoropuhelun kysymykset ovat sisältyneet mm. johtamiskoulutusten oppimistehtäviin. Osaamisen johtaminen on olennainen ulottuvuus uudistetuissa johtamiskoulutuksen koulutussuunnitelmissa. Nämä sisällölliset teemat näkyvät koulutuskeskuksen johdolla valmistetussa johtamiskoulutuksen oppikirjassa: Laki, evankeliumi ja KirVESTES – Johtajana kirkossa, toim. Kopperi & Malo & Tanska, Kirjapaja 2020.

Uudistettu kalenteri julkaistiin suunnitelmien mukaisesti elokuussa 2019. Monet kokonaisuuteen liittyvät osaprosessit ovat edelleen kesken.

Koulutuspoliittisen vaikuttamistoiminnan tavoitteena on proaktiivisesti vaikuttaa ja reagoida yhteiskunnan koulutusjärjestelmän kehityshankkeisiin ja muutoksiin. Vuoden 2019 tavoitteeksi asetettiin, että kirkon erityiskoulutukset, pastoraalitutkinto ja ylempi pastoraalitutkinto ovat yhteiskunnassa tunnistettuja ja tunnustettuja tutkintoja (NQF). Erityisenä haasteena pidettiin kanttorikoulutuksen aseman turvaamista yhteiskunnan koulutusrakenteissa. Tämän arvioitiin edellyttävän kanttorikoulutuksen rakenteen ja kanttorien kelpoisuusvaatimusten uudistamista yhteistyössä kouluttavien laitosten kanssa.

Arviointi: Vaikuttamistoiminnan kannalta KK:n keskeisin yhteistyöfoorumi on Ammatillisen koulutuksen ryhmä (AKR), jonka raportti valmistui kevään aikana. Raportin perusteella kirkon keskeisimmät ammatilliseen koulutukseen liittyvät koulutuspoliittiset tavoitteet toteutuivat hyvin. Tulevien vuosien keskeisiä haasteita tulevat olemaan ns. jatkuvan oppimisen periaatteiden hyödyntäminen, avoimen opetuksen mahdollisuuksien hyödyntäminen seurakuntien henkilöstön kehittämisessä, uusien työntekijöiden perehdyttäminen sekä seurakuntien henkilöstösuunnittelun kehittäminen.

Pastoraalitutkinnot ja Kirkon erityiskoulutukset sisällytettiin työryhmän esitykseen kansallisesta osaamisen viitekehyksestä. Hallitusten vaihtumisen vuoksi asianomainen asetus odottaa edelleen valtioneuvoston päätöstä. Erityiskoulutusten koulutuskuvaukset on päivitetty, mutta muun informaation jakaminen odottaa lopullista päätöstä viitekehyksen laajentamisesta.

Kirkkolain uudistamisen vuoksi päädyttiin uudistamaan kaikkien alojen kelpoisuus päätökset. Työskentely valmistui vuoden lopussa, jolloin Kirkkohallitus hyväksyi sisällöllisesti kelpoisuuspäätökset (lopullinen päätös tehtiin 28.1.2020). Taideyliopiston Sibelius-Akatemia on uudistanut opetussuunnitelmiaan niin, että sen puitteissa on mahdollista suorittaa kelpoisuuspäätösten mukaiset tutkinnot. Oulun ammattikorkeakoulu on päättänyt aloittaa amk-tasoisien kanttorikoulutuksen (musiikkipedagogi AMK) syksyllä 2020.

Kelpoisuuspäätösten ohella toimintavuoden aikana valmisteltiin kirkon ns. hengellisen työn ammattien ydinosaamiskuvausten päivittämistä. Niiden valmisteluun ovat osallistuneet KK:n ja Kirkkohallituksen muiden asiantuntijoiden ohella koulutuksen seurantaryhmät, hiippakuntadekaanit sekä kouluttavien laitosten edustajia. Valmisteluissa edettiin niin pitkälle, että kuvaukset valmistunevat alkuvuonna 2020.

Toimintavuoden aikana valmistui KK:n, KTK:n ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemian yhteinen kirkon musiikin ammattilaisena -hanke. Sen loppuseminaari pidettiin marraskuussa 2019. Loppuraportti ilmestyy keväällä 2020.

Kirkon yhteiset hankkeet

Toimintavuotta on leimannut olennaisesti Suunta-hanke ja ns. Kehityspalvelujen rakentaminen. Tulokortissa tavoitteeksi asetettiin, että koulutuskeskus tukee tarvittavalla tavalla valmisteluprosessia. Keväällä 2019 tehtyjen linjausten perusteella valmistelussa keskityttiin kehityspalvelujen rakentamiseen. Siihen olisi koottu nykyinen Kirkon koulutuskeskus, Kirkon tutkimuskeskus sekä kehittämisverkosto. Koulutuskeskuksen työntekijät ovat osallistuneet Suunta-hankkeen työryhmiin ja työskentelyihin. Vuoden 2019 aikana järjestettiin kaksi yhteistä työskentelyä KTK:n työntekijöiden kanssa. Teemat ovat olleet esillä myös KK:n neuvottelukunnassa sekä työntekijäkokouksissa.

Joulukuussa 2019 suunnitelmat muuttuivat merkittävästi ja kokonaisuuteen ryhdyttiin etsimään keveämpää B-mallia. Siinä yhdistettäisiin uudeksi erillisyyksiköksi nykyinen KTK ja KK. Sen sijaan kehitysjohtaja ja hankeasiantuntija sijoitettaisiin Kirkkohallituksen kansliapäällikön toimistoon. Kokonaisuuden edellyttämät päätökset tehdään vasta kevään 2020 aikana.

3 TULOSKORTIN TEHTÄVÄALUEET KONKRETISOITUNA

A) Edunvalvonta ja vaikuttaminen

- Koordinoi Kirkkohallituksen koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa
- Seuraa toisen asteen ammatillista koulutusta sekä ammattikorkeakoulu- ja yliopistokoulutusta erityisesti kirkon virkoihin ja tehtäviin valmistavien koulutusten näkökulmasta. Käytännössä tämä tarkoittaa AKR:n toiminnan johtamista. Se mm. laatii vuosittain raportin ammatillisen koulutuksen seurannasta, kokoaa laajat tilastot koulutuksen kehityksestä sekä ohjaa koulutuksen seurantaryhmien toimintaa (kanttorikoulutus, diakoniakoulutus, kasvatuksen koulutuksen seurantaryhmät, kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmä).
- Ennakoi kirkon tehtäviin kelpoistavien tutkintojen osaamistarpeiden ja tutkintoja suorittavien määrällisiä muutoksia.
- Osallistuu OKM:n ja OPH:n koulutuspoliittisiin työryhmiin.
- Valmistelee KKH:n koulutuspoliittiset lausunnot.
- Tekee yhteistyötä kouluttavien laitosten, työelämätahojen ja alalle opiskelevien opiskelijajärjestöjen kanssa.

B) Kirkon yhteiset tehtävät

- Järjestää erityisosaamista tuottavaa henkilöstökoulutusta kirkon työntekijöille. Painopisteenä ovat pastoraalitutkinnot ja kirkon erityiskoulutukset.

Tehtäväalueina: kasvatus, diakonia, raamattuteologia, sielunhoito, jumalanpalveluselämä, musiikki, johtaminen, työnohjaus, organisaatiokonsultaatio sekä harjoittelun ohjaajakoulutus. Yhteistyössä muiden KKH:n yksiköiden kanssa osallistuu mm. viestinnän ja kansainvälisen työn koulutusten kehittämiseen.

- Koordinoi koko kirkon henkilöstökoulutuksen suunnittelua, kehittämistä ja toteuttamista.
- Laatii yhteistyösopimuksia kouluttavien laitosten ja järjestöjen kanssa (JärKi- ja Kiko-sopimukset).
- Toimittaa ja julkaisee vuosittain Kirkon henkilöstökoulutuskalenterin.
- Vastaa KK:n ja hiippakuntien yhteistyöelimenä toimivan dekaanikokouksen valmisteluista, kehittämisestä ja toimenpiteiden toteuttamisesta.

C) Seurakuntien toiminnan kehittäminen / tukeminen (kohdat B ja C linkittyvät erittäin vahvasti toisiinsa)

- Vahvistaa jatkuvaa ja suunnitelmallista henkilöstön kehittämistä seurakunnissa.
- Selvittää seurakuntien ja kirkon henkilöstön osaamis- ja koulutustarpeita sekä arvioi saatujen tietojen perusteella koulutustarjontaa ja toteutuneita koulutuksia.
- Kehittää vastuullaan olevien koulutusten rakenteita, tavoitteita ja toteutusmalleja.

D) Muut kkh:n tehtävät

- KK:n työntekijät toimivat monissa kirkon uudistushankkeissa asiantuntijoina, kehittäjinä ja konsultteina. Vuonna 2019 koulutuskeskuksen asiantuntijat ovat osallistuneet mm. Kirkkotilojen käytön kehittäminen työskentelyyn. Koulutuskeskuksen työntekijät ovat myös fasilitoineet kirkon kehittämispalvelujen rakentamiseen liittyviä työskentelyjä sekä osallistuneet Kirkon työelämä 2020 -hankkeeseen. Koulutuskeskuksen työntekijät ovat toimineet asiantuntijoina monissa johtamisen ja kirkon työn kehittämisen seminaareissa. Kirkon ammatteja esitteleviä verkkosivustoja (Seurakuntatetti- ja Kun koulu loppuu -sivustot, evl.fi/amatit) valmisteltiin ja päivitettiin.
- Työntekijät toimivat Suomen ev.-lut. kirkon edustajina oman alansa kansallisissa ja kansainvälisissä toimikunnissa, työryhmissä ja verkostoissa.
- Tärkeimmät työryhmät, tapahtumat ja verkostot on koottu liitteeseen 10. Julkaisut yms. löytyvät liitteestä 11.

E) Muut työt

- Kokous- ja majoitustoiminnassa huolehditaan mm. koulutusten, kokousten, seminaarien ja konferenssien edellyttämästä majoitustoiminnasta (esim. Arvojen Akatemia).

4 TOIMINNAN RESURSSIT JA NIIDEN KEHITTÄMINEN

4.1 Henkilöstö ja neuvottelukunta

Kirkon henkilöstökoulutuksen ja henkilöstön kehittämisen edistäminen edellyttävät Kirkon koulutuskeskukselta osaavaa henkilöstöä, hyvin toimivia yhteistyöverkostoja ja riittäviä resursseja. Monessa suhteessa tämä tavoite on toteutunut hyvin viimeisten vuosien aikana. Tavoitteen toteutumista ovat edistäneet mm. suunnitelmallinen määrärahojen ja resurssien vahvistaminen sekä myös koulutustoiminnan tuotot. Kehittämistoiminnasta huolimatta muutamalla koulutusosalalla toiminnan haasteet ylittävät käytettävissä resurssit.

Vuonna 2019 tehtäviä hoitivat päätoimiset työntekijät. Määräaikaisten johtamiskouluttajien työsopimus päättyi vuoden lopussa. Kouluttajien työajan käyttöön on kahdalainen paine: yhtäältä oman alan koulutuksesta vastaaminen ja siihen liittyvät koordinaatio- ja koulutustehtävät, toisaalta ulkoa päin tulevat toimeksiannot ja toiveet kouluttajien asiantuntemuksen käyttämisestä kirkon yhteisiin hankkeisiin sekä yhteiskunnallisella puolella mm. peruskoulutuksen suunnittelun hyväksi.

Seurakuntaopiston kanssa tehdyt yhteistyösopimukset muodostavat edelleen toimivat puitteet sekä kokouspalvelun että myös muiden tukipalvelujen järjestämisestä.

Koulutuskeskuksen neuvottelukunnan jäsenillä ja heidän monipuolisella asiantuntemuksellaan on tärkeä rooli kehitettävässä KK:n tulevaa toimintaa ja luotaessa edellytyksiä koulutuksen arvioinnille kirkossa. Neuvottelukunta kokoontui kahdesti, joista kesäkuun tapaaminen oli työntekijöiden kanssa järjestetty työseminaari. Syysyksi suunniteltu kokous oli peruttava, koska tähdelliseksi osoittautui löytää aikaa työskentelylle Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa etsittäessä tietä yhteiseen Kehittämiskeskukseen.

Neuvottelukunnan kokoonpano on 1.1.2017 – 31.5.2020 on seuraava:

Hiippakuntadekaani *Sakari Häkkinen*, Kuopion hpk (puheenjohtaja), käytännöllisen teologian professori *Kati Tervo-Niemelä*, Itä-Suomen yliopisto, kanttori, MuM, KM *Jenni Urponen*, Mynämäen srk, asiakkuusjohtaja *Asteri Saarikkomäki*, Suomen Diakoniaopisto, kehitysjohtaja *Hannu Harri*, Kirkkopalvelut, uskonnonpedagogiikan professori *Martin Ubani*, Itä-Suomen yliopisto, oppilaitospastori *Jenni Siljanen*, Oulun seurakuntayhtymä, kirkkoherra *Annakaisa Rantala*, *Orimattilan seurakunta* ja johtaja *Björn Wallén*, Lärkkulla Stiftelsen.

Koulutuskeskuksen työntekijät

Dos. TT, AmO, organisaatiokonsultti, pastori *Kari Kopperin* (2005–) vastuulla on Kirkon koulutuskeskuksen johtaminen ja kirkollisen koulutuksen koordinointi ja kehittäminen sekä systemaattisen teologian asiantuntijatehtävät.

TM, pastori *Mika Aspisen* (2004–) tehtäväalueita ovat raamattuteologian pastoraalikoulutus sekä raamattuteologian ja homiletiikan erityiskoulutus.

TT, MuM, pastori *Juhani Holman* (2012–) tehtäväalueita ovat spiritualiteetin ja jumalanpalveluselämän pastoraalikoulutus sekä jumalanpalveluselämän erityiskoulutukset.

KM, MA in AOC (Advanced Organizational Consultation) työnohjaaja ja organisaatiokonsultti *FINOD, Terttu Malon* (2016–) tehtäväalueita ovat organisaatiokonsultoinnin erityiskoulutus ja johtamiskoulutus.

KM, AmO, *Marja Pesosen* (2002–) tehtäväalueita ovat kasvatuksen koulutus, sen kehittäminen ja koordinointi sekä osallistuminen koulutuspoliittiseen vaikuttamistoimintaan ja henkilöstökoulutuskalenterin toimittamiseen.

TT, pastori, työyhteisökonsultti *Minna Rikkinen* toimi Kirkon koulutuskeskuksessa määräaikaisten johtamiskouluttajana (–31.12.2019). Rikkinen työskenteli sekä yleisen seurakuntatyön johtamisen että talouden ja hallinnon työntekijöiden johtamiskoulutuksessa.

TM, past., työnohjaaja, AmO *Eeva Salo-Kopperin* (2005–) tehtävänä on ammatillisen koulutuksen seuranta, henkilöstökoulutuksen koordinaatio ja henkilöstökoulutuskalenterin toimittaminen ja pastoraalikoulutuksen kokonaisuuden kehittäminen.

TM pastori, psykoterapeutti, työnohjaaja, työyhteisökonsultti *Sirkku Tukiaisen* (2016–) tehtäväalueita ovat sielunhoidon pastoraalikoulutus ja erityiskoulutukset.

Sosionomi (YAMK), diakonissa, psykiatrinen esh., AmO *Helena Tuomisen* (2011–) tehtäväalueita ovat diakonian koulutus, sen kehittäminen ja koordinointi, pastoraalikoulutus sekä osallistuminen koulutuspoliittiseen vaikuttamistoimintaan ja henkilöstökoulutuskalenterin toimittamiseen.

MuM, kanttori, musiikinopettaja, työnohjaaja *Ulla Tuovisen* (2014–) tehtäväalueita ovat kanttorien peruskoulutuksen seuranta, täydennyskoulutuksen koordinointi ja toteutus jumalanpalvelus- ja harjoittelunohjaajakoulutukset sekä osallistuminen henkilöstökalesterin toimittamiseen.

TM, past., työnohjaaja, työyhteisökehittäjä *Markku Tynkkysen* (2009–) tehtäväalueita ovat johtamiskoulutus ja työnohjaajakoulutus.

Toimistotyöntekijät

Toimistosihteerin virassa on yo-merkonomi, teol. yo *Terhi Mäkeläinen* (1982–). Hänen tehtäviinsä kuuluvat erityisesti KK:n hallintoon, talouteen ja kiinteistönhoitoon liittyvät asiat sekä johtajan avustaminen.

Kurssisihteerinä toimi ekonomisti *Ulla Pyykkö* (1998–). Hänen tehtäviinsä kuuluu kokonaisvastuu pastoraali-, erityis- ja täydennyskurssien käytännön järjestelyistä sekä yhteydenpito kurssilaisiin ja tuomiokapituleihin.

Kirkkohallituksen ja Kirkkopalveluiden yhteistyösopimuksen perusteella KK:n kokouspalvelua hoitaa Kirkkopalvelujen myyntikoordinaattori *Gitta Nyysönen* (2018–). Sopimuksen mukaisesti Koulutuskeskus maksaa hänen palkkakustannuksistaan n. 50 %.

4.2 Tila-, kalusto- ja tietopalveluresurssit

Nykyisin KK:n käytössä olevasta rakennuksesta 1/3 on vuokrattu Seurakuntaopistolle. KK:n käytettävissä olevat tilat riittävät nykyiseen toimintaan ja tarvittaessa koulutuksia voidaan järjestää ulkopuolisissa koulutustiloissa. Viime vuosina on päivitetty talon kalustus vastaamaan koulutusten ja toiminnan tarpeita. Viimeksi on päivitetty luentosalien tekniikkaa, mutta sähköisiä palveluja tulee edelleen kehittää. Jatkossa on vielä parannettava akustiikkaa ja valaistusta, laajennettava langatonta verkkoa myös majoitustiloihin sekä uusittava käytävien esteettistä ilmettä (taulut yms.).

Majoitustoiminnassa on havaittu, että koulutuksiin osallistuvat majoittuvat koulutuskeskuksen tiloihin aikaisempaa vähemmän. Tähän vaikuttaa mm. se, että monet seurakunnat eivät enää maksa opiskelijoiden majoitusta. Ajoittain saadaan palautetta koetuista sisäilmaongelmista. Palaute on välitetty kiinteistönhoidolle ja ilmiötä on tutkittu ilman, että on saatu selkeitä vastauksia koettuihin ongelmiin. Selvitystyötä tullaan jatkamaan.

KK:n sähköisten palvelujen kehittäminen on jatkuva haaste. Tämä tarkoittaa mm. verkkosivujen ja sähköisen henkilöstökoulutuskalenterin jatkuvaa kehittämistä ja päivitysjärjestelmien luomista sekä verkkopedagogiikan edellyttämien työvälineiden hyödyntämistä. Nykyisten resurssien puitteissa haasteeksi muodostuu verkkosivujen edellyttämä jatkuva päivittäminen. Apaja-oppimisympäristö on laajassa käytössä ja sen käyttöä pyritään edelleen kehittämään. Järjestelmä on vanhenemassa

ja se joudutaan päivittämään. Yksi lähitulevaisuuden haaste tulee olemaan yhä laajentuva verkkokoulutusten tarve. Tämä edellyttää panostamista järjestelmien kehittämiseen sekä teknisen ja pedagogisen osaamisen vahvistamiseen. Kehittämistarve ei koske vain Kirkon koulutuskeskusta, vaan koko Kirkkohallitusta. Vuosikertomuksen valmistelun yhteydessä onkin todettu, että näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää laajempaa hanketta.

KK:n kirjasto on edelleen merkittävä resurssi ja sitä on voitu ylläpitää suunnitelmien mukaisesti.

4.3 Talous

KK:n toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteena oli kirkkohallituksen asettama talousarvion kehys (0 %). Vuoden 2019 toimintajäämä budjettiarviossa oli 948.000 €. Toimintavuoden tulot toteutuivat 91,5 % ja menot 102,5 %, talousarvion nettotuloksen ollessa 110,2 %. Käytännössä tämä tarkoitti 96.517,43 € ylitystä talousarvioon. Menojen ylitys johtui henkilöstökuluista, ylitöiden rahallinen korvaus muodostivat siitä suurimman osan.

Liite 1				
KIRKON KOULUTUSKESKUKSEN KOULUTUKSET VUONNA 2019	Opinto- pisteet (tyhjä, jos koulutus jatkuu 20)	Arvioitu osallistujien määrä	Toteutunut osallistujien määrä	Kertyneet opintopisteet = päättäneet koulutukset
Pastoraalitutkinto				
A-vaihtoehdot				
Sana ja elämä I 1.19 ja 2.19	6	20	22	132
Sana ja elämä II 1.19 ja 2.19	6	20	19	114
Sana ja elämä III 1.19 ja 2.19	6	20	22	132
Sielunhoito I	4	20	20	80
Sielunhoito II	4	20	23	92
Sielunhoito III	4	20	21	84
Kristillinen kasvatus I	4	20	25	100
Kristillinen kasvatus II	4	20	20	80
Kristillinen kasvatus III	4	20	19	76
Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä I	4	20	21	84
Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä II	4	20	18	72
Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä III	4	20	21	84
Diakonia, missio ja globaali vastuu I 1.19 ja 2.19	5	20	16	80
Diakonia, missio ja globaali vastuu II 1.19 ja 2.19	5	20	11	55
Diakonia, missio ja globaali vastuu III 1.19 ja 2.19	5	20	20	100
Viestintä ja vuorovaikutus I	3	20	23	69
Viestintä ja vuorovaikutus II	3	20	23	69
Viestintä ja vuorovaikutus III	3	20	23	69
Viestintä ja vuorovaikutus IV	3	20	22	66
A-vaihtoehdot yhteensä		380	389	1638
B-vaihtoehdot				
PT3 Sana ja elämä B	6	20	12	72
PT5 Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä B	4	10	5	20
PT 6 Diakonia, missio ja globaali vastuu B	5	20	10	50
PT 7 Viestintä ja vuorovaikutus: ei ole B-vaihtoehtoa				0
PT 8 Sielunhoito B	4	15	16	64
PT 9 Kristillinen kasvatus B	4	15	6	24
B-vaihtoehdot yhteensä	0	80	49	230
Ylempi pastoraali	5	15	13	65
Pastoraalitutkinto yhteensä		475	451	1933

Johtaminen				
Kirjo II c/d 1. r. 3.18 ja 4.18	20	24	20	400
Kirjo II c/d 2. r. 2.18, 3.18 ja 4.18	20	24	22	440
Kirjo II c/d 1. r. 1.19 ja 2.19		20	19	0
Kirjo II c/d 2. r. 1.19 ja 2.19		20	19	0
Henkilöstöhallinnon ja johtamisen perusteet	1	16	19	19
Kirjo III 3.18, 4.18 ja 5.18	30	16	11	330
Kirjo III 1.19		20	16	0
Kirjo IIY 1.19 ja 2.19		15	18	0
Vapaaehtoistyön johtamiskoulutus 1.19 ja 2.19	5	23	20	100
Art of Hosting	1	35	34	34
Peruttu Talouspäällikön rooli talouden ja toiminnan suunnittelun johtajana	1	16	0	0
Peruttu Ohjeet ja säännöt seurakunnassa	1	16	0	0
Johtamiskoulutus yhteensä		213	198	1323
Jumalanpalvelus				
#tehdään yhdessä#messu 1. r. 1.19 ja 2.19	5	20	14	70
#tehdään yhdessä#messu 2. r. 1.19 ja 2.19	5	0	19	95
Syvennämälle messuun 2.18 ja 3.18	10	20	18	180
Syvennämälle messuun 1.19		20	20	0
Monimuotoinen spiritualiteetti 1.19		20	9	0
Syvennämälle messuun, opintomatka Skotlantiin		20	11	0
Peruttu Kirkolliset toimitukset 1.19, 2.19 ja 3.19	10	20	0	0
Jumalanpalvelus yhteensä		120	91	345
Musiikki				
Lapsikuorokoulutus	1,5	18	10	15
Hyvän säestämisen taito	3	15	14	42
Musiikkia maailmalta	5	20	7	35
Peruttu Tekstistä musiikiksi 1.19 ja 2.19	5	15	0	0
Musiikki yhteensä		68	31	92
Raamattuteologia				
Raamattu ja identiteetti 1.19 ja 2.19	5	12	12	60
Syvennämälle Raamattuun 1.19		18	19	0
Uuden testamentin kreikan kertausta saarnatekstien äärellä	10	12	8	80
Saarnakoulutus 2.18 ja 3.18	10	15	10	100
Raamattuteologia yhteensä		57	49	240

Sielunhoito				
Sielunhoidon erityiskoulutus Mikkeli ja Kuopio	40	15	15	600
Sielunhoidon erityiskoulutus Turku	40	15	15	600
Sielunhoidon erityiskoulutus Lapua		15	15	0
Sielunhoidon erityiskoulutus Espoo		15	15	0
Sielunhoito yhteensä		60	60	1200
Työnohjaajakoulutus				
Kirkon työnohjaajakoulutus 1. r. 3.18, 4.18, 5.18 ja 6.18		20	20	0
Kirkon työnohjaajakoulutus 2. r. 3.18, 4.18, 5.18 ja 6.18		20	19	0
Uudistuva työnohjaustyö	1	18	21	21
Työnohjaajakoulutus yhteensä		58	60	21
Konsulttivalmennus				
Kirkon organisaatiokonsultointi 5.18, 6.18, 7.18 ja 8.18	45	24	25	1125
Kirkon organisaatiokonsultointi 1.19, 2.19, 3.19 ja 4.19		20	18	0
Kompleksiset systeemit 1.19 ja 2.19	15	30	26	390
Konsulttivalmennus yhteensä		74	69	1515
Kirkon kasvatus				
Dialogisuus kirkon työssä 1.19 ja 2.19	5	20	17	85
Teologia kirkon kasvatuksessa 1.19 ja 2.19	5	20	9	45
Erityinen tuki: nuoret ja lapset 1.19 ja 2.19	5	20	15	75
Peruttu Kasvatuksen menetelmät 1.19 ja 2.19	5	20	0	0
Kirkon kasvatus yhteensä		80	41	205
Diakonia				
Vanhuus elämän vaiheena 1.19 ja 2.19	5	18	9	45
Riippuvuus ja päihteet 1.19 ja 2.19	5	15	14	70
Kriisit ja traumat	5	20	17	85
Diakonian teologia	5	18	12	60
Diakonia yhteensä		71	52	260
Muu koulutus				
Harjoittelunohjaajien koulutus	1	18	24	24
Sibelius-Akatemian kesäkurssi (laskettu tunnusluvuissa muutoin kokouspalveluun)	4	25	22	88
Muu koulutus yhteensä		43	46	112
Erityiskoulutukset yhteensä		631	499	3990
Kaikki koulutukset yhteensä		1319	1148	7246

Liite 2

Pastoraalitutkinnon koulutusten sekä A- ja B-vaihtoehtojen suoritusten määrät vuonna 2019 ja arvio vuodesta 2020

Opintokokonaisuus	2018 Koulutukset	2018 Suoritukset	2018 Ilmoittautuneet	2018 Jonossa	2018 Suoritukset	2019 Koulutukset	2019 Suoritukset	2019 Ilmoittautuneet	2019 Jonossa	2019 Suoritukset	2020 Koulutukset	2020 Suoritukset	2020 Ilmoittautuneet	2020 Jonossa
	Arvio/Toteutui	Arvio			Toteutui	Arvio	Arvio			Toteutui	Arvio	Arvio		
3. PT3 / Sana ja elämä														
lähijakso (A)	3/3	60	70	4	66	3	60	71			3	60	61	5
etäopiskeluvaihtoehto (B)		10	28		16		20	24		12		20	19	
5. PT5 / Spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä														
lähijakso (A)	3/4	60	88	2	85	3	60	68	7		3	60	69	14
etäopiskeluvaihtoehto (B)		10	8		10		10	12		5		10	9	
6. PT 6 /Diakonia, missio ja globaali vastuu														
lähijakso (A)	3/3	60	59	3	57	3	60	55			3	60	63	13
etäopiskeluvaihtoehto (B)		10	43		38		20	25		10		20	17	
7. PT7 / Viestintä ja vuorovaikutus														
lähijakso (A)	3/3	60	75	32	68	4	80	94	28		4	80	92	35
etäopiskeluvaihtoehto (B) ei mahdollinen														
8. PT8 / Sielunhoito														
lähijakso (A)	3/3	60	65		62	3	60	69	6		3	60	56	
etäopiskeluvaihtoehto (B)		10	11		8		15	20		16		15	22	
9. PT9 / Kristillinen kasvatus														
lähijakso (A)	3/3	60	67	7	69	3	60	69			3	60	70	16
etäopiskeluvaihtoehto (B)		10	18		18		15	11		6		15	10	
Lähijaksot (A) yhteensä	18/19	360	424	48	407	19	380	426	41	0	19	380	411	83
Etäopiskeluvaihtoehdot (B) yhteensä		50	108		90		80	92	0	49		80	77	
Pastoraalitutkinto yhteensä	18/19	410	532	48	497	19	460	518	41	49	19	460	488	83

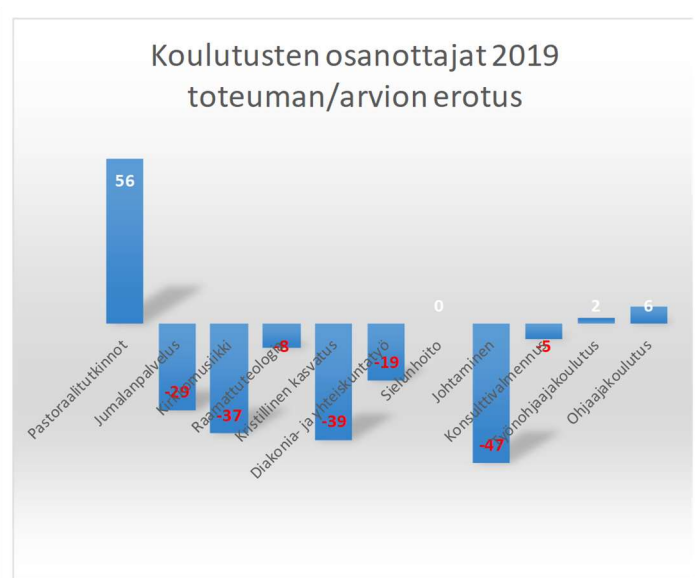
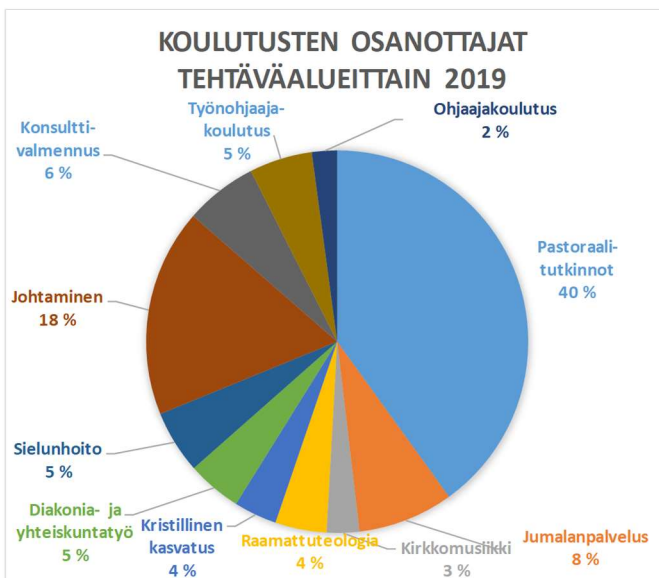
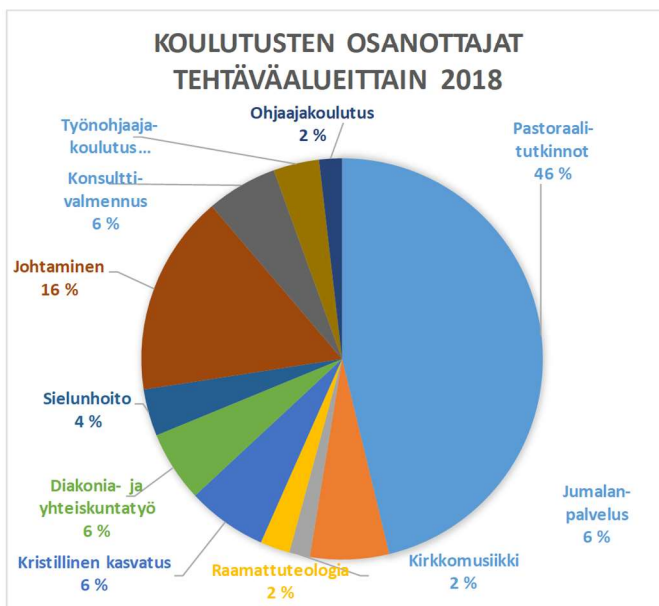
Ylemmän pastoraalitutkinnon teologiset opintokokonaisuudet

Opintokokonaisuus	2018 Koulutukset	2018 Suoritukset	2018 Ilmoittautuneet	2018 Jonossa	2018 Suoritukset	2019 Koulutukset	2019 Suoritukset	2019 Ilmoittautuneet	2019 Jonossa	2019 Suoritukset	2020 Koulutukset	2020 Suoritukset	2020 Ilmoittautuneet	2020 Jonossa
	Arvio/Toteutui	Arvio				Arvio	Arvio				Arvio	Arvio		
Kirkko ja eriarvoistuva suomalainen yhteiskunta	1	15	15	0	15									
Yksilö, yhteisö ja kohtaaminen						1	15	15	0	13				
Teologian uudet kielet											1	20	20	
Kirjo II Y on johtaminen ja nammit seurakunnassa. Vuonna n alkanut jatkaa vuonna n+. Huom! Kirjo II Y on muissa tilastoissa johtamisen kurssien yhteydessä.	2	36	18		32	2	36	18		18	2	36	19	
Ylempi pastoraalitutkinto yhteensä	3	51	33	0	47	3	51	33	0	31	3	56	39	0
Pastoraalitutkinto ja ylempi pastoraalitutkinto yhteensä	21/22	461	565	48	544	22	511	551	41	80	22	516	527	83

Liite 3

Koulutusten osanottajat tehtäväalueittain

Tehtäväalue	2017		2018			2019				
	Arvio	Toteuma	Arvio	Toteuma	%	Arvio	Toteuma	%	Ero arvio / toteuma	Muutos-%
Pastoraalitutkinnot	431	509	465	502	46	395	451	40	56	14,2
Jumalanpalvelus	103	104	93	69	6	120	91	8	-29	-24,2
Kirkkomusiikki	112	75	50	18	2	68	31	3	-37	-54,4
Raamattuteologia	55	28	65	26	2	57	49	4	-8	-14,0
Kristillinen kasvatus	90	76	80	70	6	80	41	4	-39	-48,8
Diakonia- ja yhteiskuntatyö	68	57	67	62	6	71	52	5	-19	-26,8
Sielunhoito	60	62	45	41	4	60	60	5	0	0,0
Johtaminen	185	158	206	176	16	245	198	18	-47	-19,2
Konsulttivalmennus	40	38	59	62	6	74	69	6	-5	-6,8
Työnohjaajakoulutus	49	41	49	40	4	58	60	5	2	3,4
Ohjaajakoulutus	18	44	25	20	2	18	24	2	6	33,3
Yhteensä	1211	1192	1204	1086	100	1246	1126	100	-120	-9,6

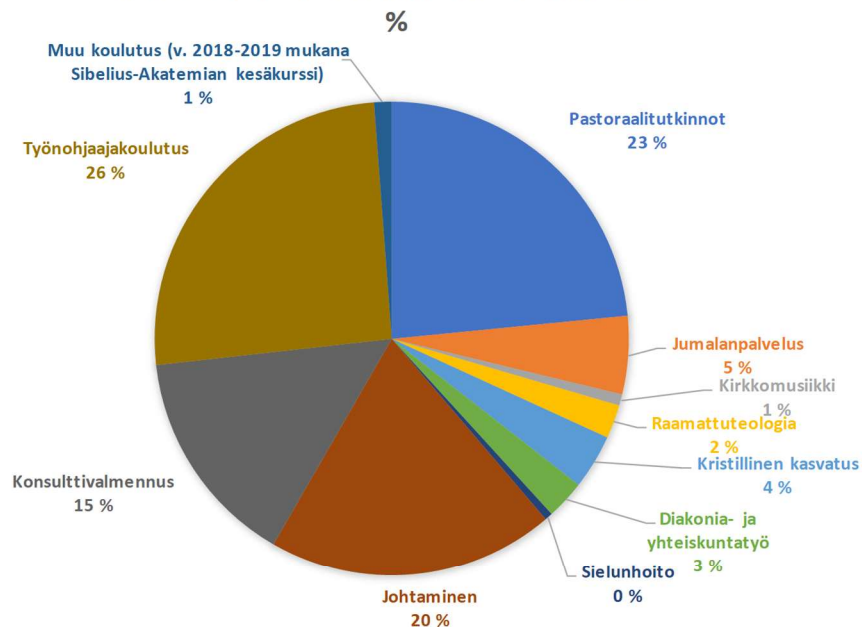
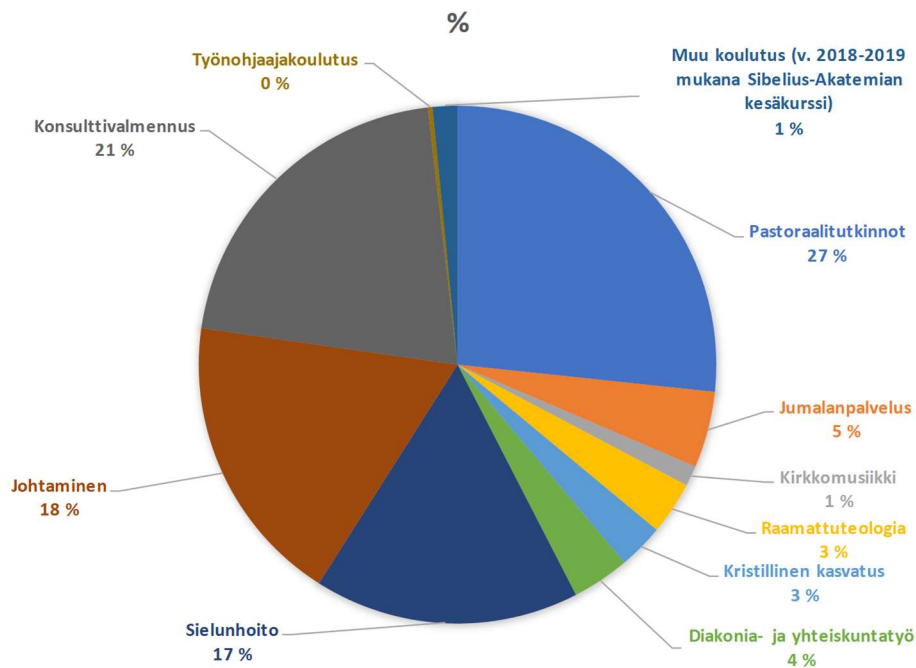


Liite 4

Opintopisteet tehtäväalueittain 2019

Opintopisteet toimikautena päättyneistä koulutuksista (osallistuja * op-määrä)

Tehtäväalue	2017		2018		2019	
	op	%	op	%	op	%
Pastoraalitutkinnot	2681	39	2200	23	1933	27
Jumalanpalvelus	574	8	500	5	345	5
Kirkkomusiikki	284	4	72	1	92	1
Raamattuteologia	50	1	215	2	240	3
Kristillinen kasvatus	380	6	350	4	205	3
Diakonia- ja yhteiskuntatyö	215	3	250	3	260	4
Sielunhoito	1200	17	50	1	1200	17
Johtaminen	1460	21	1836	20	1323	18
Konsulttivalmennus	0	0	1400	15	1515	21
Työnohjaajakoulutus	0	0	2400	26	21	0
Muu koulutus (v. 2018-2019 mukana Sibelius-Akatemian kesäkurssi)	44	1	112	1	112	2
	6888	100	9385	100	7246	100

OPINTOPISTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN 2018**OPINTOPISTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN 2019**

Liite 5

Koulutus- ja kokoustoiminnan asiakkaat ja suoritteet 2019

KK:n omien kurssien osanottajat	Toteuma 2017	Arvio 2018	Toteuma 2018	Arvio 2019	Toteuma 2019
Pastoraalitutkinto					
Pastoraalikoulutus	392	360	397	380	389
Pastoraalitutkinnon B-osiot	106	70	90	80	49
Ylemmän pastoraalitutkinnon koulutus	11	15	15	15	13
Pastoraalitutkinto yhteensä	509	445	502	475	451
Johtamiskoulutus					
V. 2017 lähtien eroteltu johtamiskoulutukseen ja muuhun erityiskoulutukseen osallistuneet.					
Papit ja lehtorit	74		88		90
Kanttorit	10		7		14
Diakonian työntekijät	8		23		18
Nuorisotyöntekijät	14		13		18
Lapsityöntekijät	23		19		13
Perhetyöntekijät	2		3		3
Taloudellis-hallinnollinen henkilöstö	14		11		31
Muut	13		9		11
Johtamiskoulutus yhteensä	158	204	173	245	198
Erityiskoulutus					
Papit ja lehtorit	237		218		226
Kanttorit	92		33		62
Diakonian työntekijät	89		89		96
Nuorisotyöntekijät	58		56		51
Lapsityöntekijät	22		14		19
Perhetyöntekijät	5		3		3
Taloudellis-hallinnollinen henkilöstö	6		11		5
Muut	16		23		15
Erityiskoulutus yhteensä	525	593	447	601	477
Omien koulutusten osanottajat yhteensä	1192	1242	1122	1321	1126
Koulutustoiminta					
1. Toteuduneiden koulutusten määrä	58	61	55	65	61
Lisäkoulutuksia runsaan ilmoittautumismäärän vuoksi	2		2		2
Peruuntuneiden koulutusten määrä	6		7		5
Kouluttajavaihdosten tähden siirrettyjä tai vähäisen ilmoittautumismäärän vuoksi peruutettuja					
2. Koulutusjaksojen määrä					
Järvenpäässä	84	90	81	91	83
Mualla	19	16	16	21	12
Yhteensä	103	106	97	112	95
3. Koulutuspäivien määrä					
Järvenpäässä	272	250	261	275	253
Mualla	84	69	63	68	68
Etäpäivät (työpajat ja työnohjaukset)	54	20	15	47	47
Yhteensä	410	339	339	390	368
4. Osanottajat					
Pastoraalit	509	445	502	475	451
Johtamiskoulutus	158	204	173	245	198
Erityiskoulutus	525	593	447	601	477
Yhteensä	1192	1242	1122	1321	1126
5. Koulutustoiminnan suorite					
Koulutuspäivät					
Järvenpäässä	5218	5545	4962	5631	4988
Mualla	1135	1145	838	1397	1229
Etäpäivät	913,5	332	245	828	794
Yhteensä	7266,5	7022	6045	7856	7011
Opintopisteet	6479	9450	9385	8183	7286

Koordinaatio ja vaikuttamistoiminta sekä kokouspalvelu

	Toteuma 2017	Arvio 2018	Toteuma 2018	Arvio 2019	Toteuma 2019
1. Kokousvieraat					
Koordinaatio ja vaikuttamistoiminta	103	209	230 *	268 *	89 *
Kokouspalvelu	454	330	262	165	339
Yhteensä	557	539	492	433	428
2. Kokouspäivät					
Koordinaatio ja vaikuttamistoiminta	12	14	14 **	30 **	9 **
Kokouspalvelu	47	36	32	20	36
Yhteensä	59	50	46	50	45
Kokouspäivien kokonaismäärä	1726	1213	871	651	1017
3. Majoitusvuorokaudet					
Koulutustoiminnan majoitus	3346	2837	3093	2877	3225
Koordinaatio ja vaikuttamistoiminta	30	49	38	26	27
Kokouspalvelu	792	455	1325	279	378
Yhteensä	4168	3341	4456	3182	3630

* Ei mukana neuvottelukunta eikä seurantaryhmät.

** Ei mukana neuvottelukunnan eikä seurantaryhmien kokouspäivät.

Liite 6

Koulutuksen kehittämisverkostot ja KK:n edustajat niissä

Verkostotapaamiset, neuvottelupäivät ja asiantuntijaseminaarit, joissa KK on toiminut järjestäjänä tai KK:n asiantuntijat ovat olleet alustajina tms.

- Raamattuteologian asiantuntijaseminaariin 8.-9.1.2019 Kirkon koulutuskeskuksessa osallistui 17 henkilöä.
- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon (varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan oa) verkostopäivä Kirkon talossa 19.9.2019 (osallistujia 72) sekä seurakunnan lastenohjaajia kouluttavien koulutuksen järjestäjien tapaa-minen 29.11.2019 osana kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmän kokousta (15 osallistujaa).
- Dekaanikokous: 9.-11.4.2019 Mikkeli; 26.-27.11.2019 Kirkon koulutuskeskus.
- Kirkkopäivät 17.-19.5.2019 Jyväskylä. KK:lla oli pöytä Kirkkotorilla Kirkkohallituksen osastolla.
- Kirkon musiikin ammattilaisena kasvaminen –tutkimushankkeen päätösseminaari Helsingissä, musiikkitalossa 22.11.2019.
- Kirkon työnohjaajien neuvottelupäivät 22.-24.5.2019, Oulu
- Kuopion hiippakunnan diakonian verkostotapaaminen 2-3.10.2019 Kolilla. Sirkku Tukiainen alusti, mukana 90 osallistujaa

Kirkon koulutustoimikunnat ja seurantaryhmät

- Ammatillisen koulutuksen ryhmä (AKR): Kari Kopperi (pj.), Eeva Salo-Kopperi (siht.), Helena Tuominen, Marja Pesonen. Asiantuntijajäsenenä Ulla Tuovinen
- Diakoniakoulutuksen seurantaryhmä: Helena Tuominen (siht.)
- Kanttorikoulutuksen seurantaryhmä: Ulla Tuovinen (siht.)
- Kirkon varhaiskasvatuksen koulutuksen seurantaryhmä: Marja Pesonen (siht.)
- Kirkon nuorisotyön koulutuksen seurantaryhmä: Marja Pesonen (siht.)
- Teologikoulutustoimikunta: Kari Kopperi, Eeva Salo-Kopperi
- Teologian ylioppilaiden soveltuvuustutkimuksen seurantaryhmä: Sirkku Tukiainen (pj.), Eeva Salo-Kopperi (siht.)

Muut kirkon henkilöstökoulutuksen kehittämisryhmät

- Kirkon musiikin ammattilaisena kasvaminen –tutkimushankkeen ohjausryhmä Juhani Holma (pj.) Ulla Tuovinen (siht.)
- Kirkon kansainvälisen työn koulutuksen seurantaryhmä: Kari Kopperi (pj.)
- Sairaalasielunhoidon koulutuksen asiantuntijaryhmä Sirkku Tukiainen
- Kirkon ulkomaantutkintojen neuvottelukunta (Kari Kopperi ja Helena Tuominen, varajäsenenä Eeva Salo-Kopperi ja Marja Pesonen)
- Kirkon työnohjaajapätevyyden arviointi: Markku Tynkkynen

Muut KK:n kotimaan verkostot ja luottamustehtävät

- Kari Kopperi kuuluu Arvojen Akatemian suunnitteluryhmään ja Helsingin yliopiston teologia.fi –hankkeen ohjausryhmään. Vuonna 2019 hän toimi Seurakuntaopiston johtokunnan puheenjohtajana, Kirkon kasvatuksen ja uskonnonpedagogiikan toimikunnan (ent. Agricolan toimikunta) sekä Lärkkullan valtuuskunnan jäsenenä. Hän osallistui jäsenenä Suunta-hankkeen projekteihin Kirkon kehityspalvelujen valmistelutyön projekti sekä Toiminnallisen osaston uudistusprojekti.
- Mika Aspinen toimii Sibeliuss-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijoiden raamattukouluttajana sekä asiantuntijajäsenenä Pipliaseuran UT2020-käännöshankkeen ekumeenisessa ohjausryhmässä.
- Ulla Tuovinen toimii Sibeliuss-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijoiden liturgiikan ja musiikin teologian kouluttajana
- Markku Tynkkynen on Maria Akatemian hallituksen jäsen (2017-)

KK:n kansainväliset verkostot

- *Pohjoiseurooppalainen pastoraalipsykologian ammattilaisten verkosto Blue Carpet*. Sirkku Tukiainen on verkoston vuosittaisen konferenssin suunnitteluryhmän jäsen.
- *European Council for Pastoral Care and Counseling (ECPCC)*. Sirkku Tukiainen on verkoston ohjausryhmän jäsen 2018-
- Juhani Holma on Saksan *Luther 2017* -organisaation kansainvälinen residentti (2009–).
- *Teologisk utbildning i Norden* -verkoston työskentelyyn ovat KK:sta osallistuneet mm. Eeva Salo-Kopperi, Kari Kopperi.
- Mika Aspinen osallistuu Suomen ev.-lut. kirkon edustajana Braunschweigissa Saksassa järjestettäviin homileettisiin Bugenhagen-symposiumeihin.
- Helena Tuominen on mukana *European Parish Nursing* -verkostossa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat toimikunnat ja ryhmät

- Osaamisen ennakointifoorumin ohjausryhmä, jäsen Marja Pesonen
- Koulutus, kulttuuri ja viestintä –ennakointiryhmä, jäsen Eeva Salo-Kopperi
- Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan ennakointiryhmä, varajäsen Helena Tuominen

Liite 7**Julkaisut, radio-ohjelmat yms.**

- Laki, evankeliumi & KirVESTES – Johtajana kirkossa. Toim. Kari Kopperi, Terttu Malo, Juha Tanska. Kirjapaja, Helsinki 2019.
- Kari Kopperi: Yhteinen palveluvirka – Suppean diakonian puolustuspuheenvuoro. – *Diakonian tutkimus* 1/2019, 63-65.
- Mika Aspinen: “Kuka vierittäisi kiven pois?” – maansuola.fi/kuka-vierittaisi-kiven-pois 11.4.2019.
- Mika Aspinen: “Valtakunta vai valta?” – maansuola.fi/valtakunta-vai-valta 5.12.2019.
- Sirkku Tukiainen: Sielunhoidon erityiskoulutus Kirkon henkilöstökoulutuksessa. – *Crux* 1/2019

Julkaisujen ohella koulutuskeskuksen työntekijät ovat antaneet lukuisia haastatteluja tiedotusvälineille, toimineet esitelmän pitäjänä omaa asiantuntija-alaansa ja kirkollista koulutusta käsittelevissä tilaisuuksissa sekä pitäneet mm. radion aamuhartauksia.